

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

Άρθρο : 1301. Ο προορισμός του Στρατιωτικού στο Π.Ν. **Ο Στρατιωτικός όρκος.**

1. Οι Έλληνες και Ελληνίδες που υπηρετούν στις τάξεις του Πολεμικού Ναυτικού έχουν προορισμό να υπερασπίζονται με πίστη και αφοσίωση την Πατρίδα και αναλαμβάνουν δι'αυτό εξαιρετικές ευθύνες και υποχρεώσεις.

2. Ο υψηλός αυτός προορισμός απαιτεί από όλους τους υπηρετούντες, διοικούντες και διοικουμένους, να αναπτύσσουν και να κοσμούνται με τις στρατιωτικές αρετές της φιλοπατρίας, της υπακοής στο Σύνταγμα και στους Νόμους, της πειθαρχίας, του θάρρους, της ευπρέπειας και της αφοσίωσης στο καθήκον.

3. Οι ως άνω αρετές, σφυρηλατούμενες δια της στρατιωτικής και ναυτικής ζωής και αναπτυσσόμενες μέσα στο ενιαίο πνεύμα και την Ναυτική παράδοση του Π.Ν., αποτελούν την κύρια ηθική του δύναμη.

4. Κάθε άτομο που εντάσσεται στις τάξεις του Πολεμικού Ναυτικού δίδει τον κατωτέρω όρκο στη Σημαία και στο Ιερό Ευαγγέλιο :

Όρκος Στρατιωτικού Προσωπικού

"Ορκίζομαι να φυλάττω πίστιν εις την πατρίδα, υπακοήν εις το Σύνταγμα, τους νόμους και τα ψηφίσματα του Κράτους, υποταγήν εις τους ανωτέρους μου, να εκτελώ προθύμως και άνευ αντιλογίας τας διαταγάς των, να υπερασπίζω, με πίστιν και αφοσίωσιν, μέχρι της τελευταίας ρανίδος του αιματός μου, τας Σημαίας, να μη τας εγκαταλείπω, μηδέ ν' αποχωρίζομαι ποτέ απ'αυτών, να φυλάττω δε ακριβώς τους στρατιωτικούς νόμους και να διάγω, εν γένει, ως πιστός και φιλότιμος στρατιώτης".

5. Ο όρκος, ο οποίος έχει καθιερωθεί με νόμο, είναι η υπόσχεση που δίδεται επίσημα επάνω στο Εθνικό και Θρησκευτικό μας Σύμβολο, ότι ο ορκιζόμενος θα τηρήσει πιστά τις επιταγές που περιέχονται σε αυτόν.

6. Από την υπόσχεση αυτή απαλλάσσεται ο ορκιζόμενος μετά από την εξοδό του από τις τάξεις του Π.Ν. και την επάνοδό του στην ιδιωτική ζωή. Οι ανακαλούμενοι στην ενέργεια από την εφεδρεία ή όσοι επιστρατεύονται αναλαμβάνουν αυτόματα τις υποχρεώσεις του όρκου χωρίς νέα ορκωμοσία.

7. Όσοι δεν ανήκουν στην Χριστιανική θρησκεία ορκίζονται στην Ελληνική Σημαία και στο Σύμβολο της δικής τους θρησκείας. Όσοι δηλώσουν ότι είναι άθεοι, άθρησκοι ή ότι πρεσβεύουν θρησκεία η οποία δεν τους επιτρέπει όρκο, δίδουν διαβεβαίωση στην Ελληνική Σημαία, χρησιμοποιώντας αντί του όρου "ορκίζομαι" την έκφραση "Δηλώνω

επικαλούμενος την τιμή και την συνείδησή μου, ότι θα φυλάττω...".

8. Μόνιμη Διαταγή του ΓΕΝ καθορίζει δια κάθε περίπτωση κατατάξεως στρατιωτικού προσωπικού στο Π.Ν. ή ονομασίας του ως βαθμοφόρου τον χρόνο, διαδικασία και τις άλλες, σχετικές με την ορκωμοσία, λεπτομέρειες.

Άρθρο : 1302. Η έννοια της πειθαρχίας.

1. Η πειθαρχία (πειθώ, υπακοή στις αρχές, στους νόμους) αποτελεί αρετή απαραίτητη στο στράτευμα.

2. Οι Διατάξεις του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού, του Ναυτικού με την αρχαιότερη ιστορία μεταξύ των Ναυτικών του κόσμου, δικαιούνται να δανεισθούν από την αρχαία Ελληνική σοφία τις ρήσεις :

α. "Πειθαρχία γαρ εστί ευπραξίας μήτηρ" (Αισχύλου).

β. "Το πείθεσθαι μέγιστον αγαθόν είναι και εν πόλει και εν στρατιά και εν οίκω" (Ξενοφώντος).

3. Η πειθαρχία στο Π.Ν. και το στράτευμα γενικότερα απορρέει από τον όρκο και είναι η πρόθυμη και χωρίς αντιλογίες υπακοή του καθενός προς τους ανωτέρους του σε ότι αφορά την εφαρμογή των Νόμων, Κανονισμών και διαταγών της υπηρεσίας. Εφαρμόζεται δια όλο το προσωπικό χωρίς διάκριση και ανεξάρτητα από βαθμό και θέση.

4. Η πειθαρχία δεν μειώνει την προσωπικότητα ούτε καταργεί την πρωτοβουλία. Επιδιώκει την δημιουργία αρμονικών σχέσεων σεβασμού και εμπιστοσύνης ανάμεσα στα άτομα και ανάμεσα στα άτομα από την μια πλευρά και την υπηρεσία από την άλλη. Η εφαρμογή των κανόνων της πειθαρχίας από όλα τα κλιμάκια Διοικήσεως, χωρίς εξαίρεση και διακρίσεις, συμβάλλει στην προσπάθεια δια την επίτευξη του κοινού σκοπού.

5. Κατά παράδοση, το Πολεμικό Ναυτικό με βάση το κύτταρο της δυνάμεώς του, το Πολεμικό Πλοίο, επιδιώκει την ενσυνείδητη, την εσωτερική πειθαρχία, που πηγάζει από την συνείδηση της ευθύνης και ηθικής υποχρεώσεως κάθε μέλους μιας ομάδος προς το σύνολο αυτής δια την εκπλήρωση της αποστολής της, απά την συναίσθηση της αξιοπρέπειας και της τιμής και από την σύνδεση ανωτέρου και κατωτέρου με δεσμούς αμοιβαίου σεβασμού και εμπιστοσύνης.

Άρθρο 1303: Υποχρεώσεις της πειθαρχίας από ανώτερους και κατώτερους

1. Η πειθαρχία επιβάλλει αμοιβαίες υποχρεώσεις στις σχέσεις ανωτέρων και κατώτερων έστω και αν ανήκουν σε διαφορετικές μονάδες και δεν έχουν διοικητική εξάρτηση μεταξύ τους.
2. Ο ανώτερος πρέπει να γίνεται παράδειγμα προς μίμηση διά τον κατώτερο. Οφείλει να εκτιμά και να σέβεται την προσωπικότητα του κατώτερου και να φέρεται προς αυτόν με αξιοπρέπεια, αποφεύγοντας την επικίνδυνα στενή οικειότητα αλλά και την υπερβολική και άνευ λόγου αυστηρότητα που απωθεί. Συμπεριφορά που δείχνει περιφρόνηση, λόγος ή σχήμα υβριστικό και γενικά κάθε ενέργεια που προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια του κατώτερου, απαγορεύεται.
3. Ο ανώτερος δεν επιτρέπεται να δίνει διαταγές ή οδηγίες σε κατώτερο που δεν υπάρχει στη δικαιοδοσία του, εκτός εάν αυτές οι διαταγές ή οδηγίες έχουν σχέση με την εφαρμογή γενικών κανόνων της πειθαρχίας.
4. Κάθε στρατιωτικός, οποιαδήποτε και αν είναι η θέση του και ο βαθμός του, δεν πρέπει με τις ενέργειές του να παραβαίνει οδηγίες και διαταγές της Διοικήσεως δια την εφαρμογή των οποίων υπεύθυνος δύναται να είναι και κατώτερός του.
5. Ο κατώτερος οφείλει να σέβεται τον ανώτερό του και να κατανοεί την ευθύνη που έχει ανατεθεί σε αυτόν και το έργο το οποίο πρέπει να συντελεσθεί από την υπηρεσία που διοικεί ή διευθύνει. Στην εκτέλεση αυτού του έργου καλείται ο ίδιος, ως υφιστάμενος, να συμβάλει με προθυμία, ζήλο και ενθουσιασμό. Οφείλει να υπακούει τον ανώτερό του και να εκτελεί πιστά και χωρίς αντιλογία τις διαταγές και οδηγίες του. Αν νομίζει ότι αδικήθηκε ή εθίγη από δοθείσα διαταγή, οφείλει πρώτα να υπακούσει και εν συνεχεία να υποβάλει τα παράπονά του.

Άρθρο : 1304. Υποχρεώσεις των Διοικητών δια την πειθαρχία

1. Με την συναίσθηση της σημασίας που αποδίδεται στην ενσυνείδητη πειθαρχία, ο Διοικών καταβάλλει κάθε προσπάθεια δια να την καλλιεργήσει και να εμπνεύσει στους υφισταμένους του τις ιδιότητες εκείνες από τις οποίες πηγάζει.
2. Η εξουσία που δίδεται στο Διοικούντα, του εξασφαλίζει την δυνατότητα να λαμβάνει αποφάσεις και να φροντίζει δια την εφαρμογή τους από τους υφισταμένους του. Οι αποφάσεις του αυτές πρέπει να λαμβάνουν υπ' όψη την αποστολή του, το Δίκαιο, τις κείμενες Διατάξεις και Νόμους και τις συνθήκες που επικρατούν.
3. Ο Διοικών έχει το δικαίωμα και το καθήκον να απαιτεί την υπακοή

των υφισταμένων του. Παρ' όλα αυτά δεν δύναται να τους διατάξει να κάνουν πράξεις, που η εκτελεσή τους θα είχε ως συνέχεια την ποινική ευθύνη τους.

4. Ο Διοικών διαβιβάζει τις εντολές του μέσω των ενδιαμέσων κλιμακίων. Αν ειδικές συνθήκες τον υποχρεώνουν να παρακάμψει αυτήν την οδό, πρέπει να ενημερώνει σχετικά τα ενδιάμεσα κλιμάκια.

5. Ο Διοικών εκφράζει την ικανοποίησή του και απονέμει ο ίδιος ή προτείνει στα προϊστάμενα κλιμάκια την απονομή ηθικών αμοιβών. Προσπαθεί με την πειθώ, την νουθεσία και τις συμβουλές, να προλάβει τα παραπτώματα. Εάν, εξαντλώντας τα μέσα αυτά, δεν ευρίσκει απήχηση, τιμωρεί τα πειθαρχικά παραπτώματα, επιβιώντας ανάλογες ποινές μέσα στα όρια της πειθαρχικής του δικαιοδοσίας και μετά από αντικειμενική και δίκαια κρίση.

6. Η ποινή είναι μέσον παραδειγματισμού προς αποτροπή παραπτωμάτων και δεν πρέπει να έχει κίνητρα εμπάθειας. Όταν το συμφέρον της υπηρεσίας απαιτεί αυστηρότητα, δεν πρέπει ο Διοικών να την επαυξάνει μέχρι σημείου σκληρότητας. Η αυστηρότης πρέπει να συνδυάζεται με την δικαιοσύνη, να είναι λογική και πατρική.

7. Η άσκηση της εξουσίας με υπευθυνότητα, συνέπεια, αμεροληψία και δικαιοσύνη είναι το θεμέλιο κάθε προσπάθειας δια την επίτευξη της ενσυνείδητης πειθαρχίας ενώ το αποτελεσματικότερο μέσο δια την καλλιέργειά της είναι το παράδειγμα του Διοικούντος. Η προσωπικότης, οι γνώσεις, η πείρα, η τόλμη, το θάρρος και η καρτερικότης στις, δύσκολες καταστάσεις ως και η συμπαράσταση προς τους υφισταμένους σε δύσκολες στιγμές τους, αποτελούν τις αρετές και τα χαρακτηριστικά του ηγέτου, που εμπνέουν και στερεώνουν την εσωτερική πειθαρχία.

Άρθρο : 1305. Υποχρεώσεις των υφιστάμενων δια την πειθαρχία

1. Η υπακοή είναι η πρωταρχική υποχρέωση του υφιστάμενου. Ο υφιστάμενος εκτελεί τα καθήκοντα που του ανατίθενται, τις διαταγές και οδηγίες που του δίδονται και συμβάλλει με προθυμία, ζήλο και ενθουσιασμό στο έργο που επιτελεί η μονάδα του. Είναι υπεύθυνος δια την εκτέλεση των διαταγών και δια τις συνέπειες που επισύρει η μη εκτέλεσή τους.

2. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του και ιδιαίτερα, όταν λείπουν ειδικές διαταγές ή σε έκτακτες περιπτώσεις όταν δεν υπάρχει επικοινωνία με τον προϊστάμενό του, δύναται να αναπτύξει την πρωτοβουλία του για την εξασφάλιση πάντοτε του συμφέροντος της υπηρεσίας.

3. Ο υφιστάμενος είναι υποχρεωμένος να αναφέρει την εκτέλεση των διαταγών. Εάν διαπιστώσει ότι καθίσταται αδύνατη η εκτέλεση μιας διαταγής, αναφέρει τούτο στον προϊστάμενό του.

4. Ο υφιστάμενος αναφέρει ιεραρχικά, εκτός εάν ειδικά διατάχθηκε να αναφέρει σε ανώτερο από τον αμέσως προϊστάμενό του, οπότε πρέπει να κοινοποιήσει την αναφορά του στον τελευταίο.

Άρθρο : 1306. Μέσα δια την συντήρηση της πειθαρχίας.

1. Η δικαιοσύνη, η αμεροληψία, η συνέπεια και επιμονή στην εκτέλεση των προσεγγμένων και συμφώνων προς τους νόμους και τις διατάξεις εκδιδομένων διαταγών και ο πειθαρχικός έλεγχος οποιοδήποτε δεν ακολουθεί την οδό της τιμής της τάξεως και του καθήκοντος, είναι τα πρώτα μέσα δια την συντήρηση της πειθαρχίας.

2. Τα ανωτέρω είναι απαραίτητο να συνοδεύονται από την συνεχή προσπάθεια του Διοικούντος δια την ικανοποίηση και άλλων παραγόντων, που ενισχύουν το πνεύμα της πειθαρχίας, μεταξύ των οποίων κύρια θέση έχουν η βελτίωση της διαβίωσης στις μονάδες, η μέριμνα δια το προσωπικό, η κατανόηση και επίλυση κατά το δυνατό των προβλημάτων του και ο σεβασμός της προσωπικότητας εκάστου.

3. Εις ότι αφορά τις εκδιδόμενες διαταγές, εκείνο που έχει σημασία δια την διατήρηση της πειθαρχίας, δεν είναι τόσο η έκδοση μιας διαταγής, όσο η εκτέλεσή της. Όλοι πρέπει να γνωρίζουν ότι η εκτέλεση των διαταγών γίνεται με συνέπεια και ότι η μη εκτέλεσή τους επιφέρει τον πειθαρχικό έλεγχο. Η συχνή υπενθύμιση παραβάσεως διαταγών, καθώς και η έκδοση επανειλημμένων διαταγών δια το ίδιο θέμα, μειώνουν την αξία τους και δημιουργούν την εντύπωση, ότι εκείνος που τις εκδίδει, δεν πιστεύει στην αποτελεσματικότητά τους.

4. Πρωταρχικό μέλημα του διοικούντος είναι να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα, ώστε παρεκτροπές και παραπτώματα κάθε μορφής να προλαμβάνονται. Σε περίπτωση όμως που εκδηλωθούν, θα πρέπει να ελέγχονται, στην αρχή με επιείκεια, αφού ληφθούν υπόψη οι βαρύτης του παραπτώματος, η ηλικία, ο χρόνος υπηρεσίας και η προγενέστερη συμπεριφορά αυτού που υπέπεσε στο παράπτωμα. Σε περίπτωση υποτροπής η τιμωρία πρέπει να είναι αυστηρότερη και σε συστηματική επανάληψη η τιμωρία πρέπει να επιβάλλεται χωρίς καμιά επιείκεια.

5. Οι επιτιμήσεις προς τους κατωτέρους διά σφάλματα ή παραλείψεις πρέπει να είναι σοβαρές, σύντομες και ευπρεπείς χωρίς υβριστικό ή σκωπτικό περιεχόμενο.

6. Κάθε είδους κριτική από τους κατωτέρους δια την διαγωγή και τις διαταγές ανωτέρων τους είναι βλαβερή, κλονίζει την πειθαρχία και απαγορεύεται αυστηρά.

7. Η χρησιμοποίηση πολιτικών ή πλαγίων μέσων δια την επίλυση υπηρεσιακού ή προσωπικού προβλήματος, κλονίζει την εμπιστοσύνη στη δικαιοσύνη και αμεροληψία και απαγορεύεται. Εκείνοι που έχουν ανάγκη συνδρομής, δύνανται να αιτούν αυτήν κανονικά από την υπηρεσία δια την ικανοποίησή της, ανάλογα με τις δυνατότητες που υπάρχουν.

8. Η προβολή και κατά οποιοδήποτε τρόπο διάδοση πολιτικών εντύπων ή εκδόσεων και εντύπων ή εκδόσεων αντιστρατιωτικού περιεχομένου ή προσηλυτισμού, είναι πράξεις που κλονίζουν την πειθαρχία και συνοχή του προσωπικού και απαγορεύονται. Διαταγή του ΓΕΝ καθορίζει τους χώρους ψυχαγωγίας και αναψυχής σε Ναυτικές Υπηρεσίες και σε Πλοία του Π.Ν. στους οποίους είναι δυνατή η ανάγνωση φύλλων και εκδόσεων του εγκρίτου ημερησίου και περιοδικού τύπου.